

Nr 72.

Ankom till riksdagens kansli den 6 maj 1932 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om vård av vissa skogar inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker med flera områden m. m. dels ock i ämnet väckta motioner.

Genom en den 18 mars 1932 dagtecknad, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 217, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga här nedan omförmälda förslag till

1) lag om vård av vissa skogar inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker med flera områden; samt

2) lag om ändrad lydelse av 2 § 1 mom. punkt 1) skogsvårdslagen den 15 juni 1923 (nr 212).

I samband med propositionen har utskottet till behandling förehåft följande i anledning av propositionen väckta, till utskottet hänvisade motioner, nämligen

inom första kammaren

nr 369 av herr *Lindhagen*, vari hemställts, att riksdagen ville besluta »1) att såsom grundläggande princip för skogsvården skall i författningen fortfarande bibehållas skogens skötsel enligt uthållighetsbruk, såsom anges i 1915 års förordning, eller, om detta ej bifalles, åtminstone för bolags, andra enskilda juridiska personers och enskilda skogsspekulanterens egendomar; 2) att ur lagen utgår dess uttryckliga auktoriserande enligt 7 § 3 mom. för fastighetsägaren att själv genom sakkunnig person ombesörja föreskriven avverkningsplans upprättande; 3) att, därest totalavverkning för skogskultur eller massavverkning för uttagande av gammal skog eller gallring medges, varigenom skogskapitalet för avsevärd tid förminskas, skall försäljningsbeloppet för sådan avverkning, såvitt den överstiger en normal årsuttagning, avsättas till en skogsmedelsfond, av vilken jordägaren äger uppbära allenast avkastningen för främjande av jordbruket och skogsvården på de fastigheter, varifrån avverkningen ägt rum; ägande Konungen meddela närmare föreskrifter för dylik fonds ändamål och förvaltning» ;

inom andra kammaren

nr 530 av herrar *Sandström* och *Lövgren*, vari hemstälts, att riksdagen ville besluta, »att 1923 års allmänna skogsvårdslag skall äga tillämpning även på de områden, som nu falla under den s. k. lappmarkslagen, med den förändringen, att fjärde kapitlets bestämmelser om utsyningstvång på svårföryngrade marker varda tillämpade över hela den nuvarande lappmarkslagens tillämpningsområde för en tid av tio år eller till dess att utredningarna om föryngringsförhållandena inom dessa trakter slutförts, så att en säkrare bestämning av begreppet 'svårföryngrad mark' vunnits»;

nr 531 av herr *Näslund*, vari hemstälts, att riksdagen måtte besluta, »att 7 § 2 mom. i lagtexten i förevarande proposition får följande ändrade lydelse:

Avverkningsplan — — — — avverkas.

Å fastighet, där skogstillståndet icke är sådant, att markens produktionsförmåga kan med jämn virkesavkastning tillgodogöras, skola avverkningsbeloppen — med beaktande av att ett dylikt skogligt tillstånd skall eftersträvas — bestämmas på det sätt, att en jämn virkesavkastning av äldre skog må erhållas i den mån detta kan ske, utan att skogsvårdens krav uppenbarligen åsidosättas. Därvid skall hänsyn tagas särskilt till behovet av avverkning i sådana bestånd, där virkeskvaliteten avsevärt försämras eller produktionen är oskäligt låg i betraktande av markens produktionsförmåga, ävensom där utvecklingen av yngre skog genom den äldre skogens kvarstående förhindras»;

nr 532 av herrar *Lindberg* och *Wiklund* i Byske, vari hemstälts, att riksdagen måtte besluta »att avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 217; samt att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning av frågan om de sociala och ekonomiska verkningarna för de jordbrukande skogsägarna i lappmarkerna av en skogslagstiftning, som medger ökade avverkningar, samt framläggande för 1933 års riksdag av nytt förslag till förändrad skogslag för ifrågavarande områden»; och

nr 533 av herr *Lundquist* i Rotebro *m. fl.*, vari hemstälts, att Kungl. Maj:ts i propositionen nr 217 framställda förslag icke måtte av riksdagen godkännas.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för ifrågavarande lagförslag, tillåter sig utskottet att, i den mån redogörelse därför ej lämnas här nedan, hänvisa till de vid propositionen fogade protokollen.

I fråga om de skäl, som motionärerna anført till stöd för sina yrkanden, får utskottet hänvisa till motionerna.

Gällande bestämmelser. Den föreslagna lagen om vård av vissa skogar inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker med flera områden avses skola — med visst undantag, som nedan skall närmare angivas — träda i stället för den nu gällande förordningen den 18 juni 1915 (nr 251) angående utsyning å viss skog inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker med flera om-

råden, i dagligt tal kallad lappmarkslagen. Denna äger, efter däri genom förordningen den 14 juni 1929 (nr 172) vidtagen ändring, tillämpning dels å skatte- och frälsehemman samt lägenheter av skatte- och frälsenatur inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker samt Särna och Idre socknar av Kopparbergs län med undantag för husbehovs- och allmänningsskogar, dels ock å inom de sex norra länen belägna kronohemman och krononybyggen under stadgad åborätt. Lappmarkslagen bygger på principerna om uthålligt skogsbruk och utsyningstväng. Avverkning av barrträd för annat ändamål än fastighetens eller därmed sambrukad fastighets oundgängliga husbehov får således icke bedrivas annat än efter utsyning och stämpling av vederbörande skogsstatstjänsteman. Detsamma gäller lövträd ovan odlingsgränsen. Utsyning skall verkställas i enlighet med upprättad avverkningsplan. Sådan plan skall gälla för viss tid och upprättas på sådant sätt, att skogsägarens ekonomiska intresse tillgodoses genom uthålligt skogsbruk med iakttagande av skogsvårdens krav särskilt i fråga om borttagande av överårig eller skadad skog samt höjande i övrigt av skogens alstringsförmåga. Område, där i följd av markens försumpning, brist på fröträd eller andra omständigheter naturlig återväxt är väsentligt försvarad, skall i avverkningsplanen behandlas för sig. Avverkningsplan upprättas i allmänhet av vederbörande skogstjänsteman på fastighetsägarens eller åbons begäran men kan jämväl genom fastighetsägarens eller åbons egen försorg upprättas av annan sakkunnig person än vederbörande skogstjänsteman. För att i sistsagda fall planen skall erhålla giltighet erfordras, att densamma efter granskning av överjägmästaren godkänts av domänstyrelsen. Ändring i myndighets beslut rörande avverkningsplan kan sökas genom besvär hos högre myndighet. Utsyning skall verkställas för en tid av tre år; dock äger domänstyrelsen medgiva utsyning därutöver för högst tre år. Fråga om utsyning för längre tid framåt prövas av Konungen. — Beträffande avverkningsplan och utsynings verkställande upptagas ytterligare vissa detaljbestämmelser i lagen, och därutöver återfinnas föreskrifter i dessa ämnen i det av domänstyrelsen utfärdade tjänstgöringsreglementet för skogsstatens förvaltande personal den 22 september 1924. — Lappmarkslagen innehåller även vissa bestämmelser för tryggande av återväxten efter avverkning. I detta avseende föreskrives, att i protokoll över utsyningsförrättning skola angivas de åtgärder för skogsvårdens befrämjande å utsyningsområdet, som i avverkningsplanen eller eljest må hava föreskrivits såsom villkor eller angivits såsom behöfliga, samt den tid, inom vilken föreskrivna åtgärder av dylikt slag skola vara vidtagna. Därjämte stadgas, att, därest vid utsyning förrättningsmannen anser nödigt, att vissa träd tillsvidare överhållas såsom fröträd, föreskrift härom skall meddelas vid förrättningen samt att fröträden, sedan desamma genom förrättningsmannens försorg försetts med tydligt märke, icke må avverkas utan tillstånd av vederbörande skogstjänsteman. Lagen saknar däremot bestämmelser, varigenom föreskrivna återväxtåtgärder kunna framtvingas. Den enda påföljd,

som kan förekomma vid underlåtenhet från en avverkares sida att fullgöra meddelade föreskrifter med avseende å återväxt och skogsvård, är en nedläggning i utsyningsbeloppet vid kommande utsyningar. — I övrigt innehåller lagen vissa stadganden om skogsmarks uppodling till åker eller äng m. m. ävensom föreskrifter om fullföljd av talan, om överträdelse av lagens bestämmelser samt om lapparnas rätt till bete.

Handhavandet av lappmarkslagen ankommer i huvudsak å jägmästarna i de revir, där de under lagen lydande skogarna äro belägna, samt dem underlydande skogsstatspersonal. Inseende över jägmästarnas förvaltning i förevarande avseende utövas av vederbörande överjägmästare och domänstyrelsen. Kostnaderna för lagens handhavande bestridas av domänfonden, som erhåller ersättning härför dels genom särskilda, under nionde huvudtiteln anvisade statsanslag, dels ock genom inflytande utsyningsavgifter. Grunderna för erläggandet av sagda avgifter äro angivna i kungörelsen den 19 november 1915 (nr 451) angående gottgörelse till statsverket för utsyning av virke i vissa fall inom de sex norra länen m. m.

*Förslagens
tillkomst.*

Den 2 september 1927 tillkallade chefen för jordbruksdepartementet, enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande, att såsom sakkunniga inom departementet verkställa utredning samt avgiva förslag rörande ändrad lagstiftning för de under lappmarkslagen lydande skogarna och i samband därmed stående administrativa och ekonomiska frågor dåvarande landshövdingen i Västerbottens län N. G. Ringstrand, dåvarande byråchefen i domänstyrelsen friherre T. W. Hermelin, ledamoten av riksdagen första kammare N. Gabrielson i Teg, ledamoten av riksdagens andra kammare O. W. Lövgren i Nyborg, länsjägmästaren K. E. Kallin i Umeå, jägmästaren M. Carlgren i Djursholm och nuvarande ledamoten av riksdagens andra kammare P. J. Näslund i Västernoret. Sakkunniga hava den 31 mars 1931 avgivit betänkande med förslag i ämnet (Statens offentliga utredningar 1931: 10). Åtskilliga meningsskiljaktigheter hava inom sakkunniga gjort sig gällande. Sakkunnigas majoritet, bestående av herrar Gabrielson, Lövgren, Carlgren och Näslund, hava framlagt ett förslag, majoritetsförslaget, och sakkunnigas minoritet, bestående alltså av herrar Ringstrand, friherre Hermelin och Kallin, ett annat, minoritetsförslaget. Inom såväl majoriteten som minoriteten hava emellertid därjämte i viktiga frågor meningarna varit delade.

*Majoritets-
förslaget.*

Majoritetsförslaget upptager i huvudsak följande synpunkter och bestämmelser.

Till följd av såväl sociala som skogliga förhållanden nödvändiggöres även i fortsättningen en reglering ej blott i kvalitativt utan även i kvantitativt hänseende av avverkningen å ifrågavarande skogar. Skogen indelas i två klasser, å ena sidan sådan skog, som icke bör bliva föremål för annan avverkning än en för utvecklingen ändamålsenlig föravverkning, icke mogen skog, och å andra sidan sådan skog, som kan och eventuellt bör förnygrings-

huggas, mogen skog. Den kvantitativa regleringen skall i första hand ske därigenom, att i en av myndighet godkänd avverkningsplan fastställs den myckenhet virke av barrskog, som under viss tid får utöver husbehovet uttagas å fastigheten av mogen skog. Vid avverkningsplans uppgörande bör såvitt möjligt tillses, att en viss jämnhet i avkastningen från skogen upprätthålles samtidigt som skogsskötseln så ordnas, att markens produktionsförmåga utnyttjas. Med hänsyn till det stora förråd av övermogen, mogen och skadad skog, som finnes å ifrågavarande marker, bör härvid beaktas, att avverkningen av det äldre, avverkningsmogna virkesförrådet bedrives i avsevärt snabbare takt än som enligt nu gällande grunder i allmänhet tillämpas. Vid den intressekonflikt, som kan uppstå mellan å ena sidan kravet på jämnhet i avkastningen och å andra sidan skogsvårdskravet, bör, om sistnämnda krav uppenbarligen så fordrar, hänsynen till den jämna avkastningen vika. — Vad angår behovet av kvalitativ reglering av avverkningen, vilket enligt lappmarkslagen tillgodoses genom bestämmelsen om utsyningsstväng, stadgar majoritetsförslaget, i överensstämmelse med 1923 års skogsvårdslag, att avverkning icke får företagas på sådant sätt, att återväxten därigenom äventyras ävensom, beträffande icke mogen skog, att avverkning icke må ske annorledes än genom för skogens utveckling ändamålsenlig gallring. Utsyning eller därmed ur skogsvårdssynpunkt till sin betydelse likartad åtgärd föreskrives vid avverkning av barrträd å sådana marker, där särskilda föryngringssvårigheter förefinnas och där följaktligen alltför stora risker för föryngringen kunde uppkomma, om man lämnade avverkaren fria händer. Sistnämnda bestämmelse medför, att vid avverkningsplanernas uppgörande skogsmarken måste delas i två kategorier, dels svårföryngrad mark, därå avverkning ej får företagas annat än efter särskilt tillstånd av vederbörande myndighet och dels icke svårföryngrad mark, å vilken inom avverkningsplanens ram avverkning fritt får ske. Till utsyningsförrättare skall enligt förslaget kunna förordnas även i skogsägarens tjänst anställd sakkunnig person. — Den reglering av avverkningen, som i kvantitativt hänseende föreslagits, nödvändiggör, att, i de fall, då icke utsyning sker, kontroll över virkeskapitalets uttagande annorlunda anordnas. I sådant hänseende stadgas anmälningsskyldighet rörande tillämnad avverkning och deklaraionsplikt beträffande avverkad myckenhet skog. — I likhet med vad som gäller enligt skogsvårdslagen skall enligt majoritetsförslaget skogens ägare principiellt vara ansvarig för skogens återväxt samt sålunda pliktig att vidtaga nödiga åtgärder härför. Handhavandet av lagen skall anförtros åt skogsvårdsstyrelserna i respektive län. Förordningen den 11 oktober 1912 (nr 275) om skogsvårdsavgift skall utsträckas att gälla även ifrågavarande skogar, och gottgörelse till statsverket för utsyning skall följaktligen icke vidare utgå.

I gemensam reservation anföra herrar *Lövgren* och *Carlgren*, att enligt deras åsikt skogslagstiftningen för de enskilda skogarna i lappmarkerna samt Särna och Idre socknar borde vila på samma principer som skogs-

vårdslagen. Begreppet svårföryngrad mark enligt nämnda lag tarvade emellertid en ingående revision, varvid borde utgå från den grundprincipen, att såsom svårföryngrad avskildes mark, där på grund av naturförhållanden ett med hänsyn till föryngringen ändamålsenligt avverknings sätt måste på särskilt sätt betryggas (genom utsyning). Reservanterna anföra, att vid den avgörande voteringen om den för lagen grundläggande principen, fri avverkning eller icke, flertalet av de sakkunniga anslöte sig till den mening, att avverkningarnas storlek skulle av myndighet bestämmas i avverkningsplan. Ehuru enligt reservanternas uppfattning det allmännas intresse skulle vara tillgodosett, om de för skogsvårdslagen gällande principerna lades till grund för lagstiftningen, hade reservanterna ansett sig böra deltaga i utarbetandet av ett lagförslag, som inom den sålunda beslutade ramen i största möjliga mån anslöte sig till skogsvårdslagen. Reservanterna göra emellertid gällande, att förberedelser snarast möjligt borde vidtagas för utarbetande av en lagstiftning för lappmarksområdena på grundval av skogsvårdslagens principer. För den händelse denna reservanternas principiella ståndpunkt icke skulle vinna beaktande, anse de, att framför en lagstiftning, baserad såsom den nuvarande på ransonering och utsynings tvång, borde föredragas en friare lagstiftning i överensstämmelse med majoritetsförslaget. Reservanterna förklara vidare, att om den av dem i första hand förordade utredningen omedelbart igångsattes, borde ett därpå grundat lagförslag kunna se dagen inom sådan tid, att någon anledning till införande av ett provisorium icke föreläge. Såsom sådant borde eljest, enligt reservanternas förmenande, majoritetsförslaget kunna erbjuda sig.

Herr *Näslund* anför, att han, i likhet med herrar *Lövgren* och *Carlgren*, ansåge, att i princip en särslagstiftning för enskildas skogar inom lappmarkerna samt *Särna* och *Idre socknar* icke vore motiverad. Dock anser han, med hänsyn till skogsbeståndets inom ifrågavarande områden onormala fördelning på mogenhets- och åldersklasser, en direkt övergång från lappmarkslagen till en lagstiftning i överensstämmelse med skogsvårdslagen icke tillräddlig. Han tillstyrker därför en viss övergångstid, under vilken en skogslag, avfattad i enlighet med majoritetsförslaget, borde tillämpas. Sagda lag borde alltså få en provisorisk karaktär.

Minoritetsförslaget.

Minoritetsförslaget, som i vissa hänseenden överensstämmer med majoritetsförslaget, avviker emellertid från detta i betydelsefulla punkter. I likhet med majoriteten utgår minoriteten från att avverkningen bör regleras i såväl kvantitativt som kvalitativt avseende. Beträffande den praktiska tillämpningen av denna princip gå emellertid de båda förslagen isär. Minoritetsförslaget tager sålunda till en början avstånd från förslaget om uppdelning av virkesförrådet i mogen och icke mogen skog samt förordar i stället de genom skogsvårdslagen införda begreppen yngre och äldre skog. I de avverkningsplaner, som enligt minoritetsförslaget skola uppgöras, skall angivas den myckenhet virke av barrskog, som, husbehovsvirke inbegripet,

under viss tid får uttagas förutom genom gallring i bestånd av yngre skog. Jämväl minoriteten hävdar, att vid avverkningsplanernas upprättande såväl kravet på ändamålsenlig skogsvård som angelägenheten av att erhålla en såvitt möjligt jämn virkesavkastning bör beaktas. Emellertid bör enligt minoritetsförslaget, om intressekonflikt uppkommer, skogsvårdens krav stå tillbaka för fordran på jämnhet i virkesavkastningen. Även minoriteten framhåller likväl härvid, att uppmärksamhet måste ägnas åt, att skog, som genom att kvarstå avtager i användbarhet, må komma till avverkning hastigare än lappmarkslagen av dess handhavare ansetts medgiva. Majoritetsförslagets kontrollföreskrifter betecknas av minoriteten såsom otillfredsställande. Enligt minoritetens förmenande måste, för vinnande av en enkel och effektiv kontroll, utsyning eller därmed till sin betydelse likartad myndighetsåtgärd föreskrivas såsom regel. Vissa undantag härifrån anses dock kunna medgivas. Sålunda föreslås att för skogens utveckling ändamålsenlig gallring skall fritt få företagas i sådana bestånd av yngre skog, som vid avverkningsplans upprättande förklarats vara i behov av dylik gallring. Minoriteten håller vidare före, att genom bibehållande av utsyningsbestämmelser, väsentligen motsvarande de i lappmarkslagen stadgade, frågan om avverkningens kvalitativa reglering löses på det mest ändamålsenliga sättet. En uppdelning av markerna, såsom i majoritetsförslaget förutsattes, i svärförnygrade och icke svärförnygrade låter sig enligt minoritetens förmenande icke göra. Minoriteten föreslår i likhet med majoriteten att till utsyningsförrättare skola kunna förordnas även i enskild tjänst anställda skogssakkunniga personer. Liksom majoritetsförslaget skiljer sig slutligen minoritetsförslaget från nu gällande bestämmelser bland annat därutinnan, att enligt förslaget reproduktionsplikt principiellt skall åligga skogsägarna, att lagens handhavande skall överlämnas åt skogsvårdsstyrelser samt att skogsvårdsavgifter skola utgöras i stället för utsyningsavgifter.

Friherre *Hermelin* har reserverat sig mot minoritetsförslaget i vad det avser överflyttande av tillsynen över ifrågavarande lagbestämmelser efterlevnad på skogsvårdsstyrelserna. Enligt reservantens förmenande bör lagens handhavande ankomma på domänstyrelsen med underlydande personal.

Av avgivna yttranden över sakkunnigas förslag framgår följande.

Domänstyrelsen ansluter sig beträffande majoritetsförslaget till den kritik mot detsamma, som genom minoritetsförslaget framförts. Vidkommande sistnämnda förslag anser styrelsen, att icke heller detta vore ägnat att helt genomföras såsom ny och förbättrad skogslagstiftning för de fastigheter, varom här är fråga. Några principiella betänkligheter mot minoritetsförslaget har styrelsen likväl icke anfört.

Statskontoret anser, med hänsyn till de skilda meningar, vari sakkunniga stannat, betänkandet utvisa, att stora svårigheter föreläge att för närvarande kunna avgöra, hur en ny lappmarkslag borde gestaltas. Statskontoret anför, att under sådana omständigheter knappast någon möjlighet funnes att till

Yttranden
över sakkun-
nigas förslag.

genomförande förorda något av de i betänkandet avgivna förslagen. Även om ur rent skogliga synpunkter något av sakkunnigas förslag kunde godtagas, anser emellertid statskontoret, under åberopande av Kungl. Maj:ts cirkulär den 12 juni 1931 angående sträng återhållsamhet i avseende å framställningar om anslagsäskanden att föreläggas 1932 års riksdag, sig icke kunna medverka till dess genomförande.

Vad länsstyrelserna beträffar har länsstyrelsen i Kopparbergs län anført, att betänkandet icke givit anledning till någon dess erinran. Länsstyrelsen i Västerbottens län har tillstyrkt minoritetsförslaget att gälla provisoriskt till och med den 30 juni 1944, och länsstyrelsen i Norrbottens län har givit sitt förord åt minoritetsförslaget utan inskränkning i avseende å tiden.

Minoritetsförslaget har i princip jämväl tillstyrkts av skogsvårdsstyrelserna i Kopparbergs, Västerbottens och Norrbottens län, av Västerbottens och Norrbottens läns landsting och hushållningssällskaps förvaltningsutskott samt av överjägmästaren i Övre Norrbottens distrikt. Inom Västerbottens läns landsting har dock en stark minoritet uttalat sig till förmån för majoritetsförslaget.

Även centralrådet för skogsvårdsstyrelsernas förbund förordar minoritetsförslaget men förutsätter därvid, att den tillstyrkta lagstiftningen kommer att gälla allenast under en viss övergångstid för att sedan ersättas av en lag, grundad på skogsvårdslagens principer.

Norrlands skogsvårdsförbund har uttalat sig för, att i lappmarkerna samt Särna och Idre socknar infördes enahanda skogslagstiftning som den, vilken gäller i övriga delar av landet, men att under en kortare övergångstid en provisorisk lag i huvudsaklig överensstämmelse med minoritetsförslaget bleve gällande.

Sveriges skogsägareförbund anser starka skäl tala för att införa skogsvårdslagen i lappmarkerna samt Särna och Idre socknar. Förbundet biträder därför herrar Lövgrens och Carlgrens reservationsvis framförda yrkande. Till denna ståndpunkt ansluter sig även Kopparbergs läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott.

Överjägmästarna i Härnösands och Skellefteå distrikt avstyrka samtliga förslag men hemställa, att om lagändring likväl ansåges böra ske, friherre Hermelins reservation godtoges. Till friherre Hermelins reservation ansluta sig jämväl överjägmästarna i Nedre Norrbottens och Umeå distrikt.

Särna och Idre kommuner anse, att de enskilda skogarna inom Särna och Idre socknar, oavsett hur lagstiftningen beträffande övriga skogar under lappmarkslagen gestaltades, så snart som möjligt borde läggas under skogsvårdslagen.

Sorsele, Vilhelmina, Örträsk och Arvidsjauras kommuner yrka, att lappmarkslagen måtte helt upphävas och ersättas med skogsvårdslagen. Vid yttrandet från Vilhelmina kommun är fogad skriftlig förklaring av 148 fastighetsägare, att de instämde i berörda yrkande.

Malå kommun anför, att den ifrågasatta skogslagstiftningen borde givas

en utformning, som i möjligaste mån underlättade ett framtida övergående till skogsvårdslagen.

Lycksele, Dorotea och Arjeplogs kommuner uttala sin anslutning till Lövgrens och Carlgrens reservation.

Stensele och Åsele kommuner förorda majoritetsförslaget. Stensele kommun anser dock, att en lagstiftning enligt sagda förslag borde erhålla allenast provisorisk karaktär. Av yttrandena framgå, att nu ifrågavarande båda kommuner förmena, att en lagstiftning, byggd på principerna i skogsvårdslagen, skulle varit den lyckligaste lösningen av frågan, men att en dylik lagstiftning icke för närvarande hade utsikter att kunna genomföras.

Fredrika kommun slutligen uttalar sig för bibehållande av lappmarkslagen.

Det riksdagen för antagande förelagda förslaget till ny lappmarkslag avsluter sig väsentligen till det förslag, som utarbetats av sakkunnigas minoritet. Förslaget utgår sålunda från att utsyning skall såsom regel erfordras för avverkning i de skogar, som av förslaget beröras. Vissa lättnader i det nuvarande utsyningsförfarandet medgivas dock, särskilt i fråga om avverkning av lövskog samt av yngre barrskog. Principen om uthålligt skogsbruk är bibehållen, men bestämmelser hava upptagits, avseende att möjliggöra större virkesuttag än de, vilka för närvarande kunna ske. Bestämmelserna taga i främsta rummet sikte på, att övermogen och skadad skog icke skall behöva mot ägarens vilja kvarhållas, annat än där så är erforderligt ur skogsvårdens synpunkt. Reproduktionsföreskrifter hava föreslagits, i huvudsak överensstämmande med motsvarande stadganden i 1923 års skogsvårdslag. Den nya lagen föreslås skola handhavas av skogsvårdsstyrelserna i respektive län. Utsyningsavgifter skola icke vidare uppbäras, men i stället skola utgå skogsvårdsavgifter i likhet med vad som gäller beträffande skogarna i övriga delar av riket. I två mera betydande hänseenden avviker Kungl. Maj:ts förslag från minoritetsförslaget. Den av Kungl. Maj:t föreslagna lagen skall sålunda gälla allenast för de under lappmarkslagen lydande enskilda skogarna, medan skogarna å kronohemman och krononybyggen under stadgad åborätt skola tillsvidare, i avbidan på av Kungl. Maj:t föreslagen utredning rörande dessa skogars placering i skogsrättsligt avseende, kvarstå under lappmarkslagen. Vidare skall enligt Kungl. Maj:ts förslag den nya lagen erhålla karaktären av ett provisorium. Den skall upphöra att gälla med utgången av år 1943.

*Innebörden av
Kungl. Maj:ts
förslag.*

Vid föredragningen i statsrådet av ifrågavarande ärende anförde chefen för jordbruksdepartementet bland annat: *Departements-
chefen.*

»Att lappmarkslagen ur flera synpunkter är i behov av revision synes mig icke kunna vara föremål för tvekan. Lagens avverkningsregler hava i vissa fall föranlett ett oekonomiskt och skogligen sett olämpligt sparande av skadade och övermogna virkesförråd. En väsentlig brist i lagen är vidare särskilt, att den saknar effektiva återväxtbestämmelser. I berörda hänseenden torde ändringar vara nödvändiga. Ytterligare torde skäl, som

jag i annat sammanhang kommer att närmare beröra, tala för inordnande av jämväl ifrågavarande skogar under skogsvårdsstyrelser. Sakkunnigas flertal hava också i princip varit eniga om ändrade bestämmelser i de punkter, som nu av mig angivits.

De ändringar av lappmarkslagen, vilka sålunda torde få anses påkallade, äro av den art, att möjligheterna för tillämpningen av skogsvårdslagen även å de enskilda skogarna inom lappmarkerna samt inom Särna och Idre socknar torde böra tagas under allvarligt övervägande. Givetvis vore det en vinst, om särslagstiftning kunde undvikas. Det vore överensstämmande med billighetens krav, om landets samtliga enskilda jordägare underkastades samma bestämmelser med avseende å handhavandet av sin skog, och skogsvårdslagen har inom de delar av landet, där den gäller, haft gynnsamma verkningar. En enhetlig skogslagstiftning är därför också enligt mitt förmenande det mål, mot vilket bör siktas. Då jag emellertid, i likhet med flertalet av de sakkunniga, anser mig icke kunna förorda ett omedelbart övergående till skogsvårdslagens principer, beror detta främst på den ojämna fördelning i mogenhets- och åldersklasser, som virkesförrådet i förevarande skogar utvisar. Såsom jag senare vill vidare utveckla torde skadad och övermogen samt avverkningsmogen skog inom lappmarkerna samt Särna och Idre socknar finnas i förhållandevis så stor myckenhet, att avverkningarna icke kunna, på sätt sker i de under skogsvårdslagen lydande skogarna, lämnas kvantitativt oregrerade. I likhet med reservanten Näslund finner jag, att, innan införande av sistnämnda lag i lappmarkerna samt Särna—Idreområdet kan ifrågakomma, skogarna därstädes måste hava erhållit en mera jämn sammansättning. Det synes sålunda nödvändigt med en övergångsperiod, varunder icke vare sig 1915 års förordning eller skogsvårdslagen utan en efter de särskilda förhållandena anpassad, från såväl den ena som den andra av förenämnda författningar i vissa hänseenden avvikande lagstiftning tillämpas. Den provisoriska lag, som sålunda blir erforderlig, torde lämpligen kunna givas en giltighetstid av tio år. Det förefaller mig, som borde under sagda tid det skogliga tillståndet kunna icke obetydligt förbättras. Vidare hinna skogsvårdsstyrelserna komma väl in i arbetet med ifrågavarande skogar och skogsägarna vänja sig att lita till styrelsernas sakkunskap för skogarnas ändamålsenliga skötsel.

Förutom att, på sätt anförts, nyssnämnda skogliga förhållanden torde nödvändiggöra en särslagstiftning för lappmarkernas samt Särna—Idreområdets skogar under ytterligare någon tid framåt, synes en dylik lagstiftning av provisorisk karaktär kunna ur annan synpunkt bliva av värde. Vid inordnande av berörda skogar under skogsvårdslagen torde, såsom reservanterna Lövgren och Carlgren framhållit, erfordras, att sådana skogar, där på grund av naturförhållanden föryngringssvårigheterna äro mera avsevärda, underkastas vissa från sistnämnda lags allmänna principer avvikande bestämmelser, avseende att trygga ett med hänsyn till föryngringen ändamålsenligt avverknings sätt. Det avskiljande av i berörda mening svår-föryngrade skogar, som sålunda måste ske, förutsätter ingående kunskaper om de föryngringsförhållanden, vilka råda i lappmarkerna samt inom Särna och Idre socknar.»

Beträffande skogarna å kronohemman och krononybyggen under stadgad åborätt anförde departementschefen, att han funne berörda fastigheter vara i mycket att jämställa med sådana fastigheter, som innehades av enskilda med äganderätt. Emellertid syntes honom en nyreglering rörande skogs-

vården av fastigheterna under stadgad åborätt icke böra komma till stånd, förrän en närmare utredning rörande förutsättningarna härför verkställts. En dylik utredning, omfattande samtliga fastigheter under stadgad åborätt i riket, borde därför ske. Intill dess utredningen slutförts och de därvid vunna resultaten hunnit bliva föremål för omprövning, syntes någon rubbning icke böra vidtagas i nu rådande förhållanden beträffande ifrågavarande fastigheter i förevarande hänseende. Vad anginge inom de sex norra länen belägna kronohemman och krononybyggen under stadgad åborätt torde sålunda lappmarkslagen tillsvidare böra där fortfarande tillämpas.

Frågan om revision av lappmarkslagen har länge stått på dagordningen. Berättigade erinringar mot sagda lag kunna, såsom chefen för jordbruksdepartementet med allt fog framhållit, göras. Framställningar och förslag angående ändringar i lappmarkslagen hava också tidigare varit föremål för statsmakternas prövning. Sålunda framlades av Kungl. Maj:t i proposition nr 43 för 1927 års riksdag förslag till ny lappmarkslag. Den mest betydande ändringen, som därvid föreslogs, var, att reproduktionsplikt skulle, i huvudsaklig överensstämmelse med föreskrifterna härom beträffande svårföryngrade skogar i 1923 års skogsvårdslag, införas jämväl för skogarna under lappmarkslagen. Efter hemställan av jordbruksutskottet, utlåtande nr 63, avskog emellertid riksdagen förslaget. Såsom skäl för sitt avslagsyrkande anförde utskottet, bland annat, att utskottet utginge från den principiella uppfattningen, att en särlagstiftning av här ifrågavarande art icke borde till sin reella innebörd göras strängare eller till giltighetsområdet vidare än som för tillgodoseende av det därmed avsedda syftet kunde anses nödvändigt. Ur dessa synpunkter ansåg utskottet förslaget icke kunna godtagas. Sedan berörda uttalande av utskottet gjordes, har förändring i lappmarkslagens giltighetsområde skett. Genom örordningen den 14 maj 1929, vilken trätt i kraft den 1 maj 1930, har nämligen Kungl. Maj:t efter riksdagens hörande förordnat, att en del inom Västerbottens och Norrbottens läns kustland samt inom Västernorrlands och Jämtlands län spridda enskilda skogar, de s. k. ströhemmanen, vilka dittills lytt under lappmarkslagen, skulle undantagas från lagens tillämpning. Nämnda skogar hava härigenom i stället blivit underkastade bestämmelserna i den allmänna skogsvårdslagen.

Den principiella inställning till förevarande spörsmål, utskottet hade 1927, anser utskottet även nu vara den rätta. Herr Lindhagen har i sin motion såsom skäl mot ett eftergivande av lappmarkslagens i den enskildes handlingsfrihet ingripande avverkningsbestämmelser bland annat erinrat om de förhållanden, under vilka dessa bestämmelser tillkommit. Utskottet, som tillåter sig hänvisa till den utförliga historik, vilken återfinnes i sakkunnigas betänkande (sid. 7 o. f.), vill här allenast erinra, att nu gällande stadganden angående dispositionsrätten till skogen å enskildas fastigheter i lappmarkerna samt Särna och Idre socknar kunna härledas ur föreskrifterna

Utskottet.

rörande avvittring eller skatteomföring av nybyggen och hemman i nämnda delar av landet. Vid flera tidigare tillfällen har gjorts gällande, att då inskränkningarna i dispositionsrätten sålunda sammanhänge med statens upplåtelse av skogen åt de enskilda, staten icke borde utan kompensation eftergiva den rätt för staten, som låge i berörda inskränkingar. Såväl sakkunniga som departementschefen hava emellertid varit av en annan uppfattning. Departementschefen har bland annat framhållit, att frågan enligt hans förmenande hade huvudsakligen historiskt intresse och icke borde tillmätas större betydelse, då det gällde att taga ställning till spörsmålet om skogsvårdens ordnande på mest ändamålsenliga sätt i nu förevarande trakter. Denna departementschefens åsikt delas av utskottet. Genom det beslut, varigenom riksdagen medgav, att ströhemmanen utbrötos från lappmarkslagens tillämpningsområde och lades under skogsvårdslagen torde också riksdagen få anses hava givit uttryck åt samma uppfattning.

Med hänsyn till skogliga och sociala förhållanden, för vilka i sakkunnigas betänkande lämnas en ingående redogörelse, sammanfattningsvis återgiven i propositionen (sid. 36—39), finner utskottet, att en särlagstiftning för de enskilda skogarna inom lappmarkerna samt Särna och Idre socknar fortfarande är erforderlig. Något bärande skäl att, på sätt herr Lindhagen i sin motion hemställt, vid denna lagstiftning uppställa olika regler för olika kategorier av nämnda skogar, torde icke finnas. Det föreliggande förslaget till ny lappmarkslag fyller enligt utskottets mening de krav, som under förhandenvarande omständigheter skäligen böra ställas å en skogslag för ifrågavarande områden. Förslaget innebär vissa lättnader i nuvarande snäva, ett ändamålsenligt skogsbruk hindrande avverkningsbestämmelser, samtidigt som det tillgodoser berättigade önskemål angående en avverkningskontroll, ägnad att trygga såväl en viss jämnhet i skogshushållningen, som även att virkesuttaget äger rum på ett ur skogsvårdssynpunkt tillfredsställande sätt. Såsom en betydande fördel hos förslaget framför gällande bestämmelser vill utskottet framhålla, att lagens handhavande avses skola utövas av skogsvårdsstyrelser. Utskottet förmenar, att tillgodogörandet beträffande ifrågavarande skogar av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet är en väsentlig förutsättning för att den föreslagua lagen skall lända till avsett gagn. Vad angår lagens tillämpningsområde finner utskottet riktigt, att, på sätt föreslagits, i avbidan på den av departementschefen bebådade utredningen rörande kronohemman och krononybyggen under stadgad åborätt, någon ändring i de för skogarna å dessa fastigheter gällande bestämmelserna icke tills vidare företages.

Mot förslaget har anförts, att dess genomförande skulle medföra betydande kostnader för statsverket. Enligt den utredning, som i ärendet föreligger, synas berörda kostnader komma att överstiga dem, vilka staten nu får vidkännas i anledning av lappmarkslagen, med omkring 300,000 kronor årligen. Denna kostnadsberäkning förutsätter, att den personal i domänstyrelsen, som genom den nya lagen blir övertalig, överföres på indragningsstat. En-

ligt domänstyrelsens uppgift uppbär den ordinarie och extra ordinarie personal, som kan ifrågakomma till indragning, en sammanlagd avlöning av 283,279 kronor om året, därvid dyrtidstillägg beräknats efter 12 procent. Utskottet förstår väl, att en ökning av statens utgifter med det ganska avsevärda belopp, det här rör sig om, kan, särskilt i dessa tider, ingiva betänkligheter. Å andra sidan vill utskottet framhålla, att den fråga, som nu är föremål för utskottets behandling, är för mycket stora delar av landet utav synnerlig vikt. Det är angeläget, att densamma snart vinner sin lösning. Ett uppskov på allenast ett eller annat år torde ur statsfinansiell synpunkt vara utan större betydelse. Att ställa saken helt på framtiden synes icke försvarligt. Utskottet finner därför kostnadsskäl icke vara av den art, att de böra föranleda avslag å Kungl. Maj:ts förslag. I detta sammanhang vill utskottet uttala den förväntan, att övertalig personal inom domänverket kommer att i så stor utsträckning som möjligt vinna anställning hos de skogsvårdsstyrelser, vilkas personalbehov ökas genom den nya lagen. I den mån så kommer att ske minskas givetvis de beräknade utgifterna för statsverket.

Mot stadgandet i andra stycket av förslagets 7 § 2 mom. har herr Näslund i sin motion framställt anmärkning. Stadgandet angiver de grunder, enligt vilka avverkningsbeloppens storlek skola beräknas. Vid en jämförelse med vad departementschefen beträffande denna fråga anfört (sid. 73—74) framgår, att förslaget medgiver omedelbar avverkning såväl av all skadad som även av all övermogen skog, vilken kan befaras avtaga i användbarhet, allt så framt ej skogsvårdens krav lägga hinder i vägen för dylik avverkning. Samma synpunkter torde få anläggas beträffande avverkning av äldre skog, som i högre grad hindrar den yngre skogens utveckling. I fråga om annan äldre skog däremot gäller, att en viss jämnhet i skogshushållningen måste upprätthållas, samtidigt som emellertid skall eftersträvas, att fastighetens skogsmark blir försatt i sådant skick, att dess alstringsförmåga på ändamålsenligt sätt tillgodogöres. Vid bestämmande av avverkningsbeloppet skog av sistnämnda slag kommer jämväl fastighetens förråd av sådant virke, som, enligt vad nyss sagts, får omedelbart uttagas, att bliva av viss betydelse. Storleken av berörda virkesförråd kommer således att, allteftersom förrådet är större eller mindre, kunna föranleda i det förra fallet en försiktigare, i det senare en snabbare avverkning av den övriga avverkningsmogna skogen. Herr Näslunds anmärkning mot förevarande stadgande bottnar i den uppfattningen, att skogsvårdens krav icke skulle därigenom tillräckligt tillgodoses. Det av herr Näslund framförda förslaget till ändrad lydelse av stadgandet överensstämmer med sakkunnigmajoritetens förslag till bestämmelse i denna punkt. Enligt herr Näslunds förslag skola i fråga om all skog avverkningsbeloppen så bestämmas, »att en jämn virkesavkastning av äldre skog må erhållas i den mån detta kan ske, utan att skogsvårdens krav uppenbarligen åsidosättas». Utskottet vill häremot erinra, att i vad berörda krav innebära,

att skog icke bör så länge överhållas, att den förfares eller tager skada, torde samma krav vid en rätt tillämpning av det utav Kungl. Maj:ts föreslagna stadgandet i 7 § 2 mom. tillgodoses. Då en god skogsvård emellertid därutöver kräver, att skogsmarkens produktionsförmåga skall på ändamålsenligt sätt utnyttjas, finner utskottet, att upptagandet i lagen av en föreskrift sådan som den herr Näslund föreslagit skulle kunna medföra fara för att jämnheten i virkesavkastningen beträffande den fullgoda avverkningsmogna skogen vid avverkningsbeloppens bestämmande i alltför ringa grad beaktades. Utskottet kan därför icke tillstyrka någon åtgärd i anledning av herr Näslunds yrkande.

Enligt förslagets 7 § 3 mom. äger fastighetsägare att, om han så önskar, själv genom sakkunnig person ombesörja upprättande av avverkningsplan. Herr Lindhagen har i sin motion hemställt, att berörda bestämmelse måtte utgå. Då utskottet för sin del anser det föreslagna stadgandet, vartill motsvarighet finnes i 1915 års förordning, vara av värde, kan utskottet ej biträda herr Lindhagens hemställan. Utskottet vill härvid framhålla, att avverkningsplan för att bliva gällande likväl alltid måste granskas och fastställas av skogsvårdsstyrelsen.

Beträffande övriga under de särskilda paragraferna i förslaget upptagna bestämmelser har utskottet ej heller gentemot dessa funnit anledning till erinran. I ett betydelsefullt hänseende anser utskottet dock, att avvikelse från Kungl. Maj:ts förslag bör göras. Utskottet syftar på övergångsbestämmelsernas föreskrift, att lagen skall gälla allenast viss tid, nämligen från och med den 1 januari 1934 till och med den 31 december 1943. Departementschefen har, på sätt framgår av utskottets tidigare redogörelse, framhållit, att det vore överensstämmande med billighetens krav, om landets samtliga enskilda jordägare underkastades samma bestämmelser med avseende å handhavandet av sin skog, och att en enhetlig skogslagstiftning därför vore det mål, mot vilket borde siktas. Dessa synpunkter finner utskottet riktiga. Utskottet anser det emellertid ovisst huru lång tid, efter nya lagens ikraftträdande, som är nödig, för att det skogliga tillståndet skall medgiva en övergång till friare avverkningsbestämmelser. Utskottet vill därför icke nu taga ståndpunkt till frågan om tidpunkten för den nya lagens upphörande. De faktorer, som härvid måste beaktas, äro för närvarande icke bestämbara. Utskottet finner det också i och för sig olämpligt med en provisorisk lag, gällande för så lång tid som tio år. På grund härav anser utskottet, att föreskrifterna i övergångsbestämmelsernas första stycke, utöver stadgandet om lagens ikraftträdande, böra utgå.

Av vad utskottet anfört framgår, att utskottet funnit såväl de i motionerna väckta yrkandena om avslag å propositionen som även herrar Sandströms och Lövgrens motion, att 1923 års skogsvårdslag skulle, med viss ändring, göras tillämplig å ifrågavarande skogar, icke böra av riksdagen bifallas. Herr Näslunds motion samt de i herr Lindhagens motion under 1) och 2)

upptagna yrkandena torde, i enlighet med vad utskottet ovan anfört, ej heller böra föranleda vidare åtgärd. Vad angår det i herr Lindhagens motion under 3) upptagna yrkandet om inrättande av en skogsmedelsfond, finner utskottet övervägande skäl tala mot en dylik anordning och får därför avstyrka motionen jämväl i detta avseende.

Beträffande slutligen den av herrar Lindberg och Wiklund i deras motion gjorda hemställan om viss utredning samt framläggande för 1933 års riksdag av nytt förslag i ämnet, följer av den ståndpunkt, utskottet ovan tagit, att utskottet avstyrker också denna hemställan. I motionen har bland annat anförts, att det kunde befaras, att den nya lagstiftningen komme att medföra, att jordbrukarnas kreditgivare kunde anse sig tvingade att påfordra bättre säkerheter för lämnade lån eller kräva större amorteringar på grund av att en friare dispositionsrätt över skogstillgångarna medgäves och såsom en följd av att skogens rotvärde förminskades. I anslutning härtill vill utskottet erinra, att beträffande skog, som enligt skogsvårdslagen står under skogsvårdsstyrelsens uppsikt, är genom lagen den 6 juni 1930 om begränsning av rätten att avverka skog å in-tecknad fastighet möjlighet medgiven skogsvårdsstyrelsen, att, om i fall, då hypoteksförening meddelar lån mot in-teckning i fastighet med växande skog, mellan fastighetens ägare och föreningen överenskommelse träffas därom, att viss in-skränkning skall gälla i rätten att avverka skogen, åt berörda överenskommelse giva den verkan, att den blir mot envar bindande, samt att överträdelse medför ansvar såsom för avverkning i strid mot meddelad föreskrift enligt skogsvårdslagen. Utskottet vill i detta sammanhang fram-hålla såsom önskvärt, att 1930 års lag göres tillämplig jämväl i fråga om skogarna under den nya lappmarkslagen. Den lagändring, som härför erfordras, kan medhinnas, innan sistnämnda lag träder i kraft, vilket ju avses skola ske först den 1 januari 1934.

Mot förslaget till lag om ändrad lydelse av 2 § 1 mom. punkt 1) skogsvårdslagen har utskottet icke funnit anledning till erinran.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen, med förklarande att Kungl. Maj:ts förslag ej kunnat i oförändrat skick bifallas av riksdagen, måtte för sin del antaga följande

Lag

om vård av vissa skogar inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker med flera områden.

Härigenom förordnas som följer:

1 kap. Inledande bestämmelser.

1 §.

Inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker samt Särna och Idre socknar av Kopparbergs län belägen skogsmark skall, med undantag som i 2 § sägs, vara underkastad denna lags bestämmelser.

2 §.

1 mom. Från tillämpningen av denna lag undantagas:

1) allmänningsskogar i Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker samt inom Särna och Idre socknar vid storskifte avsatt besparingsskog;

2) skogar, lydande under lagen angående husbehovsskogar inom vissa områden;

3) skogar å kronohemman och krononybyggen under stadgat åborätt;

4) städernas skogar;

5) skyddsskogar;

6) skogar å statens utarrenderade jordbruksdomäner och å ecklesiastika boställen ävensom å fastigheter, som upplåtits under besittningsrätt för obegränsad tid (åborätt) enligt lagen om upplåtelse under åborätt av viss jord; samt

7) övriga här ovan ej nämnda skogar, varå förordningen den 26 januari 1894 (nr 17) angående hushållningen med de allmänna skogarna i riket äger tillämpning eller som avses i § 4 av nämnda förordning.

2 mom. Ligger skog, som i 1 mom. 6) eller 7) angives, i samfällighet med skog, som lyder under denna lag, skall lagen äga tillämpning å det samfällda skogsområdet i dess helhet.

3 §.

Uppsikt över denna lags efterlevnad skall utövas av skogsvårdsstyrelsen.

4 §.

Denna lag medför ej rubbning i den rätt till skog, som enligt vad särskilt är stadgat tillkommer lapparna.

*(Kungl. Maj:ts förslag.)**(Utskottets förslag.)***2 kap. Om avverkning.**

5 §.

Avverkning av barrträd så ock avverkning av lövträd ovan odlingsgränsen må för annat ändamål än fastighetens eller därmed sambrukad fastighets husbehov bedrivas allenast efter tillstånd av skogsvårdsstyrelsen; dock vare dylikt tillstånd ej erforderligt för verkställande av för skogens utveckling ändamålsenlig gallring i sådana bestånd av yngre skog, vilka vid avverkningsplans upprättande blivit å karta tydligt utmärkta och särskilt angivits vara under planens giltighetstid i behov av gallring.

6 §.

Yngre skog må ej avverkas annorledes än genom för skogens utveckling ändamålsenlig gallring, med mindre skogsvårdsstyrelsen i särskilt fall med hänsyn till skogens beskaffenhet finner skäl medgiva en mera omfattande avverkning.

7 §.

1 mom. Tillstånd till avverkning av barrträd skall meddelas enligt avverkningsplan.

Där med hänsyn till fastighetens belägenhet eller tillgång av barrskog avkastningen ej lämpligen kan tillgodogöras genom regelbundet återkommande avverkningar, må dock avverkningstillstånd meddelas utan hinder därav, att avverkningsplan ej upprättats.

2 mom. Avverkningsplan skall uppgöras särskilt för varje fastighet samt angiva den myckenhet virke, som må under viss tid avverkas.

Vid avverkningsplans upprättande skall tillses, dels att skadad eller överårig skog, som kan befaras avtaga i användbarhet, ävensom äldre skog, som i högre grad hindrar den yngre skogens utveckling, må kunna snarast avverkas, dels att i övrigt, utan åsidosättande av fordran på en så vitt möjligt jämn virkesavkastning, äldre skog uttages i den omfattning, som erfordras för att skogen må inom skälig tid komma i sådant skick, att skogsmarkens alstringsförmåga varder på ändamålsenligt sätt tillgodogjord.

3 mom. Avverkningsplan upprättas på fastighetsägarens begäran genom skogsvårdsstyrelsens försorg, fastighetsägaren obetaget att själv genom sakkunnig person ombesörja planens upprättande.

Avverkningsplan skall, sedan fastighetsägaren, om han ej själv ombesörjt planen, beretts tillfälle yttra sig över därtill uppgjort förslag, för att bliva gällande granskas och fastställas av skogsvårdsstyrelsen. Fastställd plan skall, så snart ske kan, tillställas fastighetsägaren.

4 mom. Skogsvårdsstyrelsen äger efter ansökan förordna, att två eller flera fastigheter, för vilka avverkningsplaner blivit fastställda, må under

*(Kungl. Maj:ts förslag.)**(Utskottets förslag.)*

viss tid vid avverknings företagande behandlas såsom en brukningsenhet. Sålunda tillkommen brukningsgemenskap skall av skogsvårdsstyrelsen på ansökan hävas, där någon av fastigheterna, utan att de samlas å en hand, övergår till ny ägare, som ej förut deltagar i gemenskapen.

5 mom. Närmare föreskrifter rörande avverkningsplan och dess tillämpning meddelas av Konungen.

8 §.

Tillstånd till avverkning skall sökas hos skogsvårdsstyrelsen före den 1 april, och åligger det styrelsen tillse, att slutligt beslut i anledning av ansökningen meddelas före den 1 påföljande oktober; dock må i särskilt fall, då ärendet ej utan synnerlig olägenhet kan inom sagda tid avgöras, uppskov äga rum till den 1 november.

Beslutet skall så fort ske kan bevisligen tillställas sökanden.

9 §.

1 mom. Tillstånd, som meddelas enligt avverkningsplan, skall, där ej avverkning i mindre omfattning äskas, avse den avverkning, som belöper å en tid av fem år; dock må, när särskilda skäl därtill äro, skogsvårdsstyrelsen medgiva, att tillståndet må avse avverkning för ytterligare högst fem år. Frågan om dylikt tillstånd för längre tid framåt prövas av Konungen.

2 mom. Grundas ej tillståndet å avverkningsplan, må, såvitt fråga är om skog, vilken icke är att anse såsom yngre, avverkning medgivas på en gång i så stor utsträckning, som med skogens återväxt är förenlig, dock med iakttagande att därest icke avverkningen föranlåtes av skogens beskaffenhet eller eljest en god skogsvårds fordringar, fastigheten icke genom avverkningen må komma att för framtiden lida brist på husbehovsskog enligt ortens förhållanden.

3 mom. I avverkningstillstånd skall angivas den tid, högst fem år, inom vilken avverkningen skall vara verkställd.

10 §.

1 mom. Då tillstånd till avverkning meddelas enligt avverkningsplan, skall, där ej annat följer av 2 mom., utsyning verkställas av länsjägmästaren, biträdande länsjägmästare eller annan av skogsvårdsstyrelsen förordnad sakkunnig person. De utsynade träden skola därvid stämplas genom förrättningsmannens försorg.

2 mom. Meddelas tillstånd till avverkning annorledes än enligt avverkningsplan, må, där så finnes tillräckligt, i stället för utsyning och stämpling, allenast anvisning äga rum av viss trakt, där avverkningen får företagas; skolande därvid gränserna tydligt utmärkas och närmare föreskrifter lämnas angående sättet för avverkningen. Vad nu sagts skall ock gälla, där tillstånd enligt avverkningsplan meddelas till avverkning av yngre skog eller

*(Kungl. Maj:ts förslag.)**(Utskottets förslag.)*

av i yngre skog förekommande spridda grupper eller enstaka träd av äldre skog.

Virke av barrskog, som enligt bestämmelserna i detta moment avverkats annorledes än genom gallring i bestånd av yngre skog, må, om avverkningsplan för fastigheten fastställts, icke bortföras från skogen, innan det stämpplats genom förrättningsmannens försorg.

3 mom. Vid förrättning enligt denna paragraf böra av fastighetsägaren gjorda framställningar rörande avverkningstrakt och sättet för uttagande av avverkningsbelopp beaktas, i den mån sådant överensstämmer med en god skogsvård.

Om tiden för förrättningen skall sökanden och, om fastigheten äges av annan, jämväl denne senast åtta dagar därförut underrättas.

11 §.

Finner skogsvårdsstyrelsen vid meddelande av tillstånd till avverkning nödigt, att vissa träd överhållas såsom fröträd, äge styrelsen därom utfärda föreskrift. Fröträden skola genom styrelsens försorg förses med tydligt märke och må sedermera icke avverkas utan styrelsens tillstånd.

12 §.

Verkställer någon avverkning, som enligt denna lag ej må ske utan tillstånd av skogsvårdsstyrelsen, vare han pliktig att ställa sig till efterrättelse de föreskrifter, som av styrelsen meddelas för utövande av kontroll över avverkningen.

13 §.

1 mom. Sker avverkning i strid mot stadgandet i 6 § eller mot anvisning eller föreskrift, som enligt 10 § 2 mom. första stycket meddelats, eller finner skogsvårdsstyrelsen på grund av företagen utmärkning av skog eller eljest skälig anledning antaga, att avverkning planlagts, vilken skulle komma i strid mot nämnda stadgande eller mot anvisning eller föreskrift, varom nyss sagts, äger styrelsen att, därest sådant finnes vara av nöden, meddela förbud att å den fastighet, där avverkning sålunda ägt rum eller planlagts, utan styrelsens tillstånd verkställa avverkning, med rätt för styrelsen att begränsa förbudet att gälla allenast viss del av fastigheten eller eljest på visst sätt inskränka förbudet. Innan förbud varder meddelat, skall fastighetens ägare samt, där avverkning verkställts eller planlagts av annan, jämväl denne beredas tillfälle att yttra sig i ärendet; finner skogsvårdsstyrelsen saken sådan, att den ej kan tåla uppskov, må den dock meddela förbud tillsvidare och intill dess annorlunda varder förordnat.

Förbud, som nu sagts, skall utan hinder av besvär genast träda i kraft.

2 mom. Skogsvårdsstyrelsen äger bemyndiga länsjägmästaren eller annan hos styrelsen anställd tjänsteman, som fullgjort vad som erfordras för vinnande av anställning såsom jägmästare, att där i fall, som i 1 mom. avses,

*(Kungl. Maj:ts förslag.)**(Utskottets förslag.)*

är av synnerlig vikt, att avverkningsförbud kommer till stånd innan styrelsen hinner sammanträda, meddela sådant förbud å styrelsens vägnar. Om sålunda meddelat förbud göre tjänstemannen utan dröjsmål anmälan hos styrelsens ordförande, och ankomme därefter på styrelsen att i ärendet förordna. I den mån dylikt förbud ej inom tjugo dagar från den, då det delgavs, den dagen oräknad, blivit av styrelsen fastställt, vare förbudet förfallet.

14 §.

Då genom skogsvårdsstyrelsens försorg avverkningsplan upprättas eller i anledning av bestämmelserna i denna lag utsyning eller stämpling verkställs eller anvisning av avverkningsstrakt äger rum, skall sökanden utgöra nödig hantlangning. Övriga kostnader för sådan förrättning skola, där ej förrättningen på sökandens begäran verkställs av annan än hos skogsvårdsstyrelsen anställd tjänsteman, utgå av medel, som av styrelsen förvaltas.

3 kap. Om åtgärder för betryggande av återväxt.

15 §.

Där vid avverkning ej kvarlämnats skog av sådan täthet och beskaffenhet, att den med hänsyn till rådande naturförhållanden kan anses nöjaktig, samt en tillfredsställande naturlig återväxt ej heller kan inom skälig tid påräknas, skola sådana åtgärder vidtagas, som äro erforderliga för att nöjaktig återväxt inom skälig tid efter avverkningen kommer att finnas å det avverkade området. Därå uppkommen skog skall vidmakthållas, till dess den nått sådan utveckling, att den ej längre är att räkna som plantskog.

Därest nu stadgad skyldighet skulle i särskilt fall bliva synnerligen betungande, äger skogsvårdsstyrelsen på ansökan medgiva skälig begränsning därav.

16 §.

1 mom. Uppkommer i skog skada genom brand, storm, snöbrott, insekts-
härjning eller annan dylik händelse eller genom åverkan, skall vad i 15 §
föreskrivits om vidtagande av åtgärder för betryggande av nöjaktig åter-
växt efter avverkning äga motsvarande tillämpning, ändå att skyldighet
därtill enligt sagda paragraf ej föreligger.

Där markens ägare ej uppsåtligen förorsakat eller genom åsidosättande av någon honom åliggande skyldighet vållat skadegörelsen, må åtgärder för återväxtens betryggande icke fordras till större kostnad, än som motsvarar värdet av de vid skadegörelsen fällda träd, som finnas kvar å området eller av ägaren tillgodogjorts, ävensom av de kvarstående träd, vilka blivit så skadade, att de ej böra bibehållas eller eljest måste såsom hinderliga för betryggande av nöjaktig återväxt borttagas, jämte den ersättning, markägaren i anledning av skadan uppburit eller kunnat uppbära.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

2 mom. Skulle i särskilt fall den i 1 mom. angivna skyldigheten bliva synnerligen betungande, må skogsvårdsstyrelsen på ansökan kunna medgiva skälig begränsning därav.

3 mom. Vad i denna lag stadgas skall ej utgöra hinder för skogsvårdsstyrelsen att medgiva den avverkning, som av skadegörelsen påkallas.

Sker på grund av dylikt medgivande avverkning av barrträd, skall hänsyn härtill tagas, då sedermera tillstånd till avverkning meddelas.

17 §.

För vidtagande av åtgärder, som kunna vara erforderliga för betryggande av skogsåterväxt, är skogsmarkens ägare ansvarig. Är tvist om äganderätten till marken, skall såsom ägare anses den, vilken med äganderättsanspråk innehar densamma.

Har avverkning företagits av tidigare ägare eller av avverkningsrättsinnehavare, vare jämväl denne gentemot skogsvårdsstyrelsen ansvarig för kostnaderna för de återväxtåtgärder, som av hans avverkning föranledas, men må han av markens ägare söka åter, vad han för sådant ändamål utgivit, därest ej annat blivit avtalat eller, vad angår avverkningsrättsinnehavare, han genom överskridande av den upplåtna avverkningsrätten själv varit vållande till att åtgärderna måst vidtagas.

18 §.

Finner skogsvårdsstyrelsen åtgärder för betryggande av återväxt jämlikt denna lag påkallade, söke styrelsen med den eller dem, som lagenligt äro ansvariga för återväxtens betryggande, träffa överenskommelse om samtliga de åtgärder, som för berörda ändamål böra vidtagas, och om den tid, inom vilken envar av dem skall vara fullgjord. Sådan överenskommelse skall avfattas skriftligen.

Varder ej sålunda överenskommelse träffad, må skogsvårdsstyrelsen, där den ej finner saken omedelbart böra stämmas till domstol, hos länsstyrelsen påkalla undersökning av avverkningsområdet. Länsstyrelsen förordnar i anledning härav en skogsstatens tjänsteman att med biträde av två ojäviga gode män, vilka av förrättningsmannen utses bland dem, som äro ägodelningsnämndemän eller gode män vid lantmäteriförrättningar eller ledamöter av häradsnämnd, å stället undersöka förhållandet. Om tiden för förrättningen skola genom förrättningsmannens försorg skogsvårdsstyrelsen och fastighetens ägare ävensom annan, som kan vara ansvarig för kostnaderna för återväxtåtgärderna, bevisligen underrättas. Synemännen skola till skogsvårdsstyrelsen avgiva redogörelse med förslag till de åtgärder, som för markens återställande i skogbärande skick må finnas nödiga. Stanna syne- männen i olika meningar, varde de särskilda meningarna skogsvårdsstyrelsen meddelade. Sedan undersökning hållits, söke styrelsen ånyo få till stånd överenskommelse, som ovan sagts.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

Kan ej överenskommelse träffas, stämme skogsvårdsstyrelsen in saken till domstol, och äger denna föreskriva de åtgärder för återväxtens betryggande, som av förhållandena påkallas, samt förelägga viss tid, inom vilken vad sålunda föreskrivits skall vara fullgjort.

19 §.

Vad enligt 18 § blivit bestämt om åtgärder för betryggande av återväxt samt om tiden därför vare gällande mot framtida ägare av skogsmarken.

20 §.

Har den för vidtagande av återväxtåtgärd enligt 18 § bestämda tid gått till ända och förekommer anledning antaga, att åtgärden ej fullgjorts, låte skogsvårdsstyrelsen genom besiktning å marken undersöka förhållandet. Dylig besiktning verkställes av länsjägmästaren eller annan av skogsvårdsstyrelsen förordnad person jämte två av styrelsen tillkallade sådana gode män, som i 18 § omförmälas. Till sådan förrättning skall markägaren samt, där skogsvårdsstyrelsen avser att gentemot annan göra gällande förpliktelse att ansvara för återväxtkostnaderna, jämväl denne genom styrelsens försorg bevisligen kallas. Redogörelse över förrättningen skall till skogsvårdsstyrelsen avgivas.

Erhålles vederbörandes skriftliga erkännande, att föreskriven åtgärd icke fullgjorts, vare besiktning, som nyss sagts, ej av nöden.

Det ankommer på styrelsen att föranstalta om vidtagande av åtgärd, som enligt första eller andra stycket befunnits eftersatt.

21 §.

Har åtgärd blivit enligt 20 § genom skogsvårdsstyrelsens föranstaltande vidtagen, äger på framställning av styrelsen överexekutor låta hos vederbörande omedelbart uttaga kostnaderna för såväl själva åtgärden som den föregående besiktningen, där styrelsen visar, att försummelse befunnits föreligga, och kostnadsbeloppet medelst behöriga räkningar styrkes.

Vill den, av vilken kostnad sålunda utsökts, emot det till betalning fastställda beloppet anställa klander eller eljest söka återvinning, stämme in talan därom till domstol sist inom tre månader från det uttagning av beloppet ägt rum eller, därförutan, betalning skett med förbehåll om rätt för gäldenären att söka återvinning.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

4 kap. Särskilda bestämmelser angående omläggning av skogsmark.

22 §.

1 mom. Vad i denna lag stadgas skall ej utgöra hinder för skogsmarks omläggning till trädgård, byggnadstomt, väg eller annat liknande ändamål eller till åker, ej heller för omläggning, som betingas därav, att jämlikt lagen den 22 juni 1921 om ströängars indragande till kronan bestämts, att vederlag för ströäng, som indrages till kronan, skall utgå medelst bekostande av odling å visst område.

2 mom. Vill fastighetsägare medelst röjning eller andra särskilda åtgärder anordna betesmark för varaktigt betesbruk eller äng, skall han där till söka skogsvårdsstyrelsens tillstånd.

För prövning av ansökan om sådant tillstånd äger styrelsen, där detta av förhållandena påkallas, verkställa undersökning samt därvid jämväl inhämta utlåtande från i lanthushållning sakkunnig person. Kostnad för dylik utredning skall utgå av medel, som av skogsvårdsstyrelsen förvaltas. Finner skogsvårdsstyrelsen den sökta omläggningen böra medgivas, skall styrelsen bestämma tid för fullgörandet av de åtgärder, som erfordras för det avsedda ändamålet.

Fullgöres ej inom bestämd tid vad sålunda blivit förelagt, må på talan av skogsvårdsstyrelsen domstol efter omständigheterna förelägga ny tid för fullgörande av för markens omläggning erforderliga åtgärder eller förordna om markområdets återförsättande i skogbärande skick och föreskriva vad därför skall vidtagas.

I fråga om föreläggande eller annat förordnande, som enligt detta moment meddelats, äge vad i 19 § stadgats motsvarande tillämpning.

3 mom. Har i samband med omläggning av skogsmark å fastighet, för vilken avverkningsplan finnes upprättad, barrträd avverkats för annat ändamål än fastighetens eller därmed sambrukad fastighets husbehov, skola träden, innan de bortföras, stämplas genom skogsvårdsstyrelsens försorg. Då tillstånd till avverkning å fastigheten sedermera meddelas, skall hänsyn tagas till vad sålunda stämplats.

5 kap. Ansvarsbestämmelser.

23 §.

1 mom. Företager någon avverkning i strid mot bestämmelserna i 5 § eller 22 § 2 mom. eller mot föreskrift eller avverkningsförbud, som enligt denna lag meddelats, straffes med dagsböter.

Då till straff enligt första stycket dömes, skall tillika det avverkade virket, där det ligger å skogen kvar eller, om det är bortfört, fortfarande är i avverkarens besittning, tagas i beslag och dömas förbrutet. Undgår

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

dylikt virke beslag, är den, som låtit verkställa avverkningen, skyldig att utgiva ersättning med belopp, motsvarande värdet av virket. Har efter avverkningen avverkningsförbud återkallats eller förfallit eller blivit genom laga kraftvunnet beslut upphävt, förty att förbudet icke bort meddelas, må ej virke dömas förbrutet eller ersättning utdömas, som här är sagt.

Innefattar förseelse, varom här är fråga, förbrytelse mot allmänna strafflagen, skall gärningen bedömas enligt vad i 4 kap. 1 § strafflagen är för likartat fall stadgat. Förskyller förseelsen påföljd enligt andra stycket, varde ock den påföljd ädömd.

2 mom. Varder i fall, där jämlikt 22 § skogsvårdsstyrelsens tillstånd erfordras för skogsmarks omläggning till annan användning, avverkning företagen, men eftersättes åtgärd, för vars vidtagande tid blivit bestämd efter vad i nämnda paragraf stadgats, vare straffet böter från och med tio till och med trehundra kronor; dock vare, där under den föresatta tiden flera varit för åtgärdens vidtagande ansvariga, den av dem, som finnes ej hava i avsevärd grad bidragit därtill, att åtgärden icke blivit fullgjord, från ansvar fri.

3 mom. Den, som bryter mot bestämmelserna i 10 § 2 mom. andra stycket eller 22 § 3 mom. eller som underlåter att ställa sig till efterrättelse jämlikt 12 § meddelad föreskrift, straffes med böter från och med tio till och med etthundra kronor.

24 §.

Allmänne åklagaren och skogsvårdsstyrelsen äge lika behörighet att åtala förseelser, varom i 23 § sägs, samt att med beslag belägga virke, som kan dömas förbrutet. Sistberörda befogenhet tillkommer jämväl länsjägmästare eller annan skogsvårdsstyrelsens befattningshavare med skoglig utbildning, skolande i sådan ordning verkställt beslag så snart ske kan och senast inom fjorton dagar anmälas hos någon av de åtalsberättigade.

Varder ej inom fyrtiofem dagar, från det beslag skedde, åtal i laga ordning anställt, vare beslaget förfallet; ägande skogsvårdsstyrelsen att, innan åtal anhängiggjorts, häva beslag, som verkstälts av någon dess befattningshavare.

25 §.

Virke, som enligt denna lag dömes förbrutet, skall av åklagaren försäljas å offentlig auktion, så kungjord som om auktion å utmått lös egendom är stadgat. Begär, innan frågan om virkes förverkande slutligen prövats, virkets ägare, att försäljning skall äga rum, eller finner, på anmälan av åklagare, överexekutor, att fara är för virkets förstörelse, eller att kostnaden för dess förvarande skulle bliva större än skäligt är, förordne överexekutor, att virket skall säljas i den ordning nyss sagts; och skall i ty fall virkets ägare, där han är känd och inom riket boende, eller, där

*(Kungl. Maj:ts förslag.)**(Utskottets förslag.)*

han bor utom riket men inom riket har känt ombud, som äger att för honom mottaga stämning och avgiva svaromål, ombudet genom åklagarens försorg bevisligen underrättas om auktionen minst åtta dagar innan den hålles. Anmälan av åklagare, varom här ovan sägs, skall vara åtföljd av fullständig, av två trovärdiga män styrkt förteckning, utvisande verkets mängd och beskaffenhet.

26 §.

Böter, som enligt denna lag ådömas, ävensom genom försäljning av förbrutet virke uppkommen behållning och utdömd ersättning för virke, som undgått beslag, tillfalla den av vederbörande skogsvårdsstyrelse omhändertavda skogsvårdskassan.

Försäljes i beslag taget virke, innan det dömts förbrutet, skall, till dess frågan därom blivit slutligen avgjord, försäljningssumman nedsättas i riksbanken på sätt särskilt är stadgat; och skall om sådana medels insättning i bankinrättning vidare gälla vad i 160 § utsökningslagen sägs.

27 §.

Saknas medel till gäldandet av böter, vartill någon enligt denna lag fälles, skall förvandling ske enligt allmänna strafflagen.

6 kap. Om fullföljd av talan.

28 §.

1 mom. Är någon missnöjd med beslut, som enligt denna lag meddelats av skogsvårdsstyrelsen, äge han däröver anföra besvär hos länsstyrelsen. I fall, som i 13 § avses, vare rätten till sådan klagan ej till viss tid inskränkt. I andra fall skola besvärerna, vid talans förlust, vara ingivna före klockan tolv å trettionde dagen efter det klaganden av beslutet erhållit del. Under rättelse härom skall i beslutet meddelas.

Påkallar klaganden hos länsstyrelsen undersökning på marken eller finner länsstyrelsen eljest sådan undersökning vara av nöden, förordne länsstyrelsen en skogsstatens tjänsteman att, där länsstyrelsen så prövar erforderligt, med biträde av två sådana gode män, som i 18 § omförmälas, å stället undersöka förhållandet och däröver avgiva redogörelse. Kostnaden för dylik undersökning skall förskjutas av medel, som av skogsvårdsstyrelsen förvaltas, men kan genom länsstyrelsens slutliga beslut åläggas klaganden, om han påkallat undersökningen. Nödig hantlangning skall av klaganden utgöras.

2 mom. Över länsstyrelsens beslut må klagan föras hos Konungen genom besvär, som skola ingivas till jordbruksdepartementet före klockan tolv å trettionde dagen från den dag klaganden erhöi del av samma beslut.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

29 §.

Över rättens slutliga utslag i mål enligt denna lag föres klagan genom besvär, ändå att talan ej föres om ansvar.

Över överexekutors åtgärd i anledning av framställning, varom i 21 § sägs, må ej klagan föras.

Övergångsbestämmelser.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1934 samt gäller till och med den 31 december 1943. I fråga om sådan under tiden för lagens giltighet begången förseelse, som i lagen avses, skall vad där är stadgat om påföljd av förseelsen fortfarande gälla.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1934.

Genom denna lag upphäves förordningen den 18 juni 1915 (nr 251) angående utsyning å viss skog inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker med flera områden, dock att förordningen fortfarande skall äga tillämpning beträffande skogar å kronohemman och krononybyggen under stadgad åborätt inom de sex norra länen.

Vid lagens tillämpning skall iakttagas:

1) Beträffande avverkning, som ägt rum före lagens ikraftträdande, skola förut gällande bestämmelser äga tillämpning.

2) Genom nya lagen förringas ej giltigheten av utsyning och stämpling, som verkstälts före dess ikraftträdande; dock att avverkning ej må i något fall verkställas senare än fem år efter utsyningen. Ej heller inverkar lagens ikraftträdande å giltigheten av tidigare meddelade tillstånd till avverkning för skogsmarks uppodling eller föreskrifter, som avse överhållande av fröträd eller utövande av kontroll över avverkning. Överträdelse av föreskrift, som nu sagts, bedömes efter äldre lag.

3) Vad i nya lagen stadgas om skyldighet att vidtaga åtgärder till be- tryggande av återväxt i anledning av skada, varom i 16 § av lagen sägs, gäller icke, där sådan skada uppkommit före lagens trädande i kraft.

4) Vad i förordningen den 18 juni 1915 är stadgat om befogenhet eller skyldighet för befattningshavare vid skogsstaten att vidtaga eller föranstalta om viss åtgärd, skall efter lagens ikraftträdande i fall, där sagda förordning eller enligt densamma meddelat tillstånd eller föreskrift äger fortsatt giltighet, i stället gälla om skogsvårdsstyrelsen samt, vad angår rätt att taga i beslag virke, som skall anses förbrutet, jämväl om hos denna an- ställd befattningshavare med skoglig utbildning.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

Lag

om ändrad lydelse av 2 § 1 mom. punkt 1) skogsvårdslagen den 15 juni 1923 (nr 212).

Härigenom förordnas, att 2 § 1 mom. punkt 1) skogsvårdslagen den 15 juni 1923, sådan denna punkt lyder enligt lagen den 17 april 1925 (nr 94), skall erhålla följande ändrade lydelse:

1) skogar, som äro underkastade bestämmelserna i lagen om vård av vissa skogar inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker med flera områden eller lagen angående husbehovsskogar inom vissa områden, ävensom skogar å kronohemman och krononybyggen, beträffande vilka förordningen angående utsyning å viss skog inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker med flera områden fortfarande äger tillämpning;

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1934.

B) att de i anledning av förevarande proposition väckta motionerna, i den mån de ej kunna anses besvarade genom utskottets hemställan under A), icke måtte föranleda till någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 6 maj 1932.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Sederholm*, *Linders**, *Carl E. Eriksson**, *Gabrielsson*, *Elof B. Andersson*, *Granath*, *Lindmark* och *Henriksson*; samt

från andra kammaren: herrar *Johansson* i Uppmälby, *Sköld*, *Hedlund* i Häste, *Carlström**, *Uddenberg*, *Andersson* i Grimbo*, *Bengtsson* i Kullen och *Weibull*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservationer:

1) beträffande propositionen i dess helhet
av herrar *Johansson* i Uppmälby, *Linders*, *Carl E. Eriksson*, *Granath*, *Sköld* och *Uddenberg*, vilka ansett, att utskottets utlåtande från och med det stycke å sid 11, som har kantrubriken »Utskottet», bort erhålla följande lydelse:

»Utskottet finner visserligen skäl föreligga för en reviderad lagstiftning rörande de skogar, som nu höra under förordningen den 18 juni 1915 (nr 251) angående utsyning å viss skog inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker med flera områden. Utskottet har emellertid icke kunnat undgå att taga intryck av de skäl, vilka framförts i motionen II: 532. Ehuru lagstiftningen givetvis bör syfta till att medgiva de avverkningar, som hänsynen till en god skogsvård kräver, torde det dock av sociala skäl vara nödvändigt, att vid avverkningen av det virke i förevarande skogar, vilket det ur skogsvårdssynpunkt vore önskvärt att få avverkat, större varsamhet iakttages, än vad det i Kungl. Maj:ts förevarande proposition framlagda lagförslaget innebär. Ätminstone borde närmare hava utretts, vilka verkningar ur social synpunkt ett genomförande av nyssnämnda förslag kan medföra.

Utskottet har ej heller kunnat undgå att finna, hurusom ett bifall till Kungl. Maj:ts förevarande förslag kommer att under en lång tid framåt medföra starkt ökade kostnader för statsverket, på grund av att övervakandet av lagstiftningen är avsett att överflyttas från domänstyrelsen till skogsvårdsstyrelserna. Utskottet anser sannolikt, att det skulle vara möjligt att utfinna övergångsformer, varigenom dessa merkostnader kunde väsentligt nedbringas.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen måtte

1) avslå Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 217;

2) i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte låta föranstalta om utredning *dels* angående de sociala verkningar, vartill en ökad rätt till avverkning å de under lappmarkslagen hörande skogarna kan komma att leda, och *dels* angående möjligheterna att begränsa kostnaderna för övervakningen av skogsvården å ifrågavarande skogar samt efter hänsynstagande till resultaten av de utredningar, varom ovan anhållits, för 1933 års riksdag framlägga nytt förslag i ämnet;

B) att de i anledning av förevarande proposition väckta motionerna, i den mån de ej kunna anses besvarade genom utskottets hemställan under A), icke måtte föranleda till någon riksdagens åtgärd.»;

2) beträffande övergångsbestämmelserna i förslaget till lag om vård av vissa skogar inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker med flera områden

av herrar *Sederholm, Gabrielsson, Elof B. Andersson och Carlström*, vilka anfört:

»I likhet med departementschefen finna vi, att det vore överensstämmande med billighetens krav, om landets samtliga enskilda skogsägare underkastades samma bestämmelser med avseende å handhavandet av sin skog, och att man därför borde inrikta sig på en för riket enhetlig skogslagstiftning. Med hänsyn främst till de säregna förhållandena i avseende å virkesförrådets beskaffenhet, som för närvarande råda i de skogar, varom här är fråga, hava vi emellertid icke funnit tidpunkten ännu vara inne för en dylik lagstiftning. Å andra sidan är det ur ovan först angivna synpunkter enligt vårt förmenande önskvärt och riktigt, att Kungl. Maj:ts förslag, som dock innebär vissa icke oväsentliga inskränkningar i skogsägarnas föfoganderätt över sin skog, jämfört med vad förhållandet är i övriga delar av landet, erhåller allenast provisorisk karaktär. Efter viss övergångstid — sedan en jämnare fördelning av skogsbeståndet å olika åldersklasser inträtt — torde en friare lagstiftning böra tillämpas. Mot att berörda övergångstid, på sätt skett i Kungl. Maj:ts förslag, fastställes till tio år, hava vi intet att erinra. Med tillämpning av den nya lagens bestämmelser torde en avsevärd förbättring av skogstillståndet kunna under nämnda tid uppnås. Genom att tidpunkten för lagens upphörande nu angives, erhålla vederbörande skogsmyndigheter och skogsägare ett bestämt mål att sträva mot i arbetena på skogarnas skötsel.

På grund av vad sålunda anförts hemställes,

att Kungl. Maj:ts förslag till ny lappmarkslag måtte jämväl beträffande övergångsbestämmelserna i oförändrat skick av riksdagen antagas.»